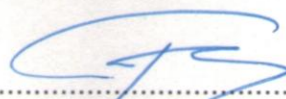

OBEC LIPTOVSKÉ SLIAČE

**KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÁ SPRÁVA
OBCE LIPTOVSKÉ SLIAČE
ZA ROK 2014**

.....
Bc. Milan FRIČ
starosta obce

1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE LIPTOVSKÉ SLIAČE

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

1.1. GEOGRAFICKÉ ÚDAJE

Obec Liptovské Sliače sa so svojimi časťami – Nižným, Stredným a Vyšným Sliačom s nadmorskou výškou 500 – 1261 m. n. m. nachádza v Žilinskom kraji SR, vo východnej časti okresu Ružomberok, od sídla okresu mesta Ružomberok je vzdialené cca 10 km a rozprestiera sa na ploche 19,59 km².

Hranicu jej katastra zo západu vymedzuje kataster obce Štiavnička a obce Liptovská Štiavnica, z východu kataster obce Partizánska Ľupča, na severe hraničí s k. ú. Lisková.

Katastrálne územie Liptovských Sliačov má charakter podhorskej krajiny s krajinno-estetickými hodnotami, tieto umocňuje väzba na Národný park Nízke Tatry. Katastrálne územie Liptovských Sliačov je celé v ochrannom pásme NAPANT-u a platí preň druhý stupeň ochrany.

Terén pahorkatiny v rámci Liptovskej kotliny je charakteristický mierne zvlneným až mierne rezaným reliéfom a rozovretými úvalinovými dolinami. Takmer celá pôvodná vegetácia bola v minulosti nahradená poľnohospodárskymi kultúrami, lúkami a pasienkami. Pôvodné biotopy sú obmedzené na brehové porasty líní vodných tokov, resp. na malé ostrovčeky zachovalých porastov ekotónového charakteru (remízky a vetrolamy) a fragmenty lesných porastov.

Prírodné dominanty

Významnú prírodnú dominantu k.ú. obce predstavuje zalesnený masív predhoria Nízkych Tatier s rozčleneným, rázsochovým reliéfom typickým pre hornatiny. Medzi Liptovskými Sliačmi a Liptovskou Štiavnicou sa v nachádzajú skalné útvary, tzv. skalná brána.

Ďalšou dominantou je priestor PR Sliačske travertíny, predovšetkým travertínová kopa so starým výverovým kráterom.

Vyhliadkové body

Zaujímavé vyhlídkové body na predhorskú malebnú krajinu sa naskytajú z úbočí a vrcholov pahorkov lemujúcich celé údolie Sliačanky a jej prítokov a z trávnatých úbočí predhoria Nízkych Tatier dvíhajúceho sa na juhu ponad obec.

Katastrálne územie leží v pásme so seizmicitou 7°MCS. Z hľadiska základových pomerov je územie s výnimkou nestabilných svahov v severovýchodnej časti územia vhodné pre zakladanie.

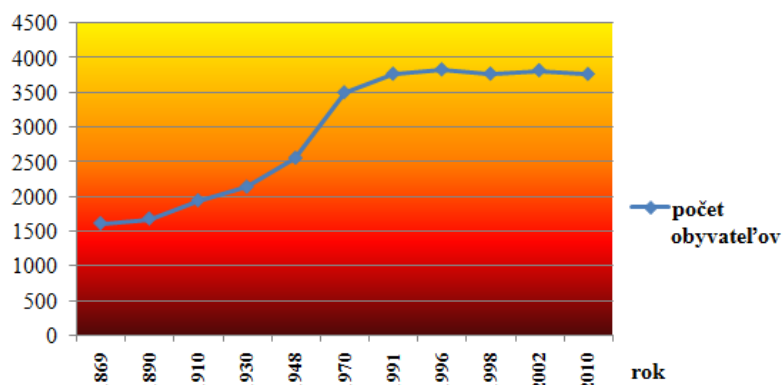
Riešeným územím pre ÚPN-o Liptovské Sliače je jeho katastrálne územie, zahŕňa zastavané územia, poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond s celkovou výmerou 19,59577 km², t. j. 1959,5777 ha.

1.2. DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

Obec Liptovské Sliache je obcou s najväčším počtom obyvateľov v okrese Ružomberok. V roku 2014 tu žilo 3763 obyvateľov a hustota obyvateľstva bola 192 osôb/ km². V roku 2014 sa k trvalému pobytu prihlásilo 32 nových obyvateľov, 43 obyvateľov sa z trvalého pobytu odhlásilo, počas roku 2014 sa narodilo 55 detí a počet úmrtí bol 46. Sobášov v roku 2014 bolo spolu 26.

Kategória	Vek 0-15 rokov	Vek 16-18 rokov	Vek nad 18 rokov	Celkom
muži	307	78	1474	1859
ženy	302	74	1528	1904
Spolu	609	152	3002	3763

Pri sledovaní počtu obyvateľstva v obci od roku 1869 vidíme na základe obrázka 1, že vývoj počtu obyvateľov obce má stagnujúci charakter.

Obr. 1

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 - 2010

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR v Žiline (Holienčíková, 2011) a PHSR obce Liptovské Sliache (Program hospodárskeho a..., 2004)

Najviac obyvateľov (v roku 2014 až 45,2 %) žije v Strednom Sliachi, potom vo Vyšnom Sliachi (v roku 2014 29,5 %) a najmenej v Nižnom Sliachi (v roku 2014 25,3 %) ako to dokumentuje tabuľka 1.

Tab. 1

Počet obyvateľov v roku 2014

	muži	ženy	spolu
Nižný Sliach	474	479	953
Stredný Sliach	847	853	1 700
Vyšný Sliach	538	572	1 110
spolu	1 859	1 904	3 763

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa Obecného úradu Liptovské Sliache (Počet obyvateľov 2014)

Prirodzený prírastok bol po roku 1980 minimálny v dôsledku preferovania KBV v centre dolného Liptova - v Ružomberku, kde sa odsťahovala prevažná časť mladšej populácie (Program

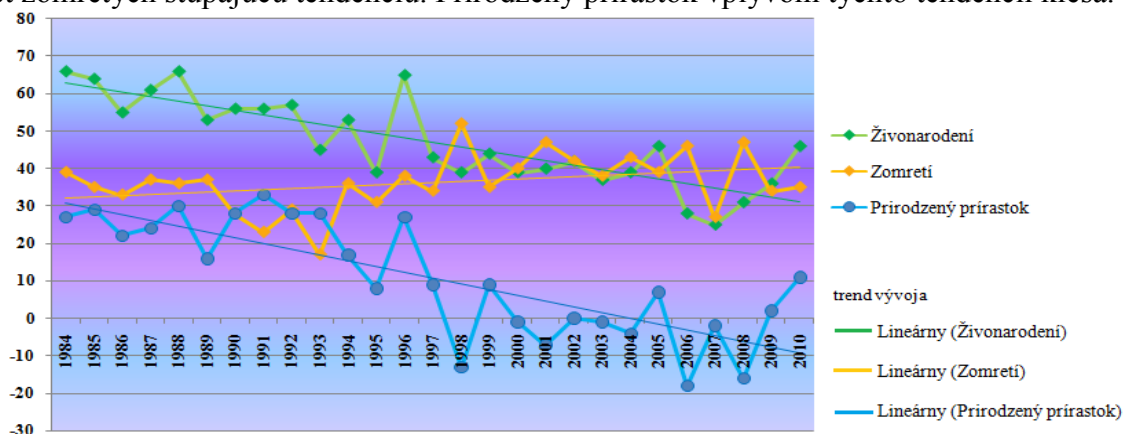
hospodárskeho a..., 2004). Demografický vývoj v rokoch 1991-2010 (Obr. 1) je charakterizovaný postupným spomaľovaním reprodukcie obyvateľstva.

Tab. 2
Pohyb obyvateľstva k 31.12. v rokoch 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
počet obyvateľov	3 817	3 815	3 794	3 772	3 769	3 766
Natalita	46	28	25	31	36	46
Mortalita	39	46	27	47	34	35
prírodný prírastok	7	-18	-2	-16	2	11
Prisťahovaní	35	44	17	22	33	28
Vysťahovaní	36	28	36	28	38	42
migračné saldo	-1	16	-19	-6	-5	-14
celkový prírastok	6	-2	-21	-22	-3	-3

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR v Žiline (Holienčíková, 2011)

Na obrázku 2 vidíme, že z dlhodobého hľadiska počet živonarodených má klesajúcu tendenciu a počet zomretých stúpajúcu tendenciu. Prírodný prírastok vplyvom týchto tendencií klesá.

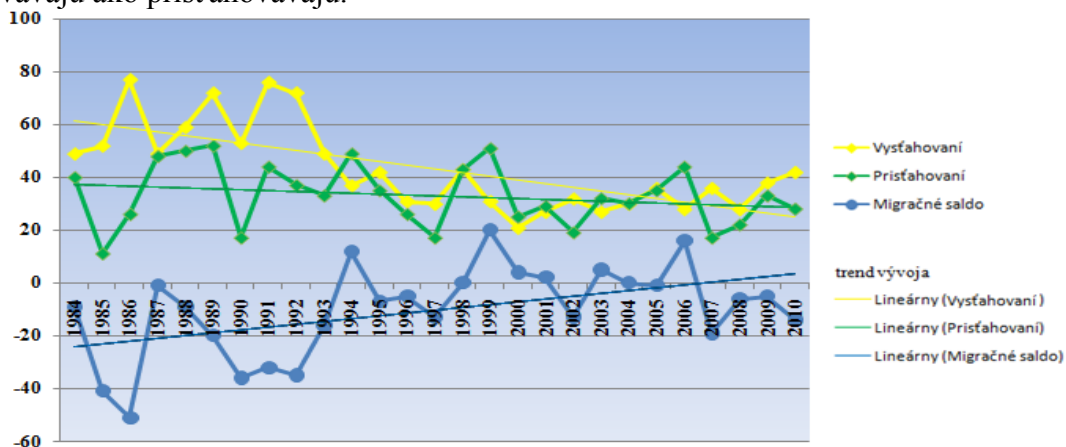

Obr. 2

Vývoj narodených, zomretých a prírodného prírastku v rokoch 1984 - 2010

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR v Žiline (Holienčíková, 2011)

Počet vysťahovaných z obce vykazuje z dlhodobého hľadiska klesajúcu tendenciu (Obr. 3), aj keď za posledné roky stagnoval a mierne vzrástol. Počet prisťahovaných z dlhodobého pohľadu mierne klesol. Migračné saldo mierne rastie, prevažujú jeho negatívne hodnoty, z obce sa viac ľudí vysťahováva ako prisťahováva.

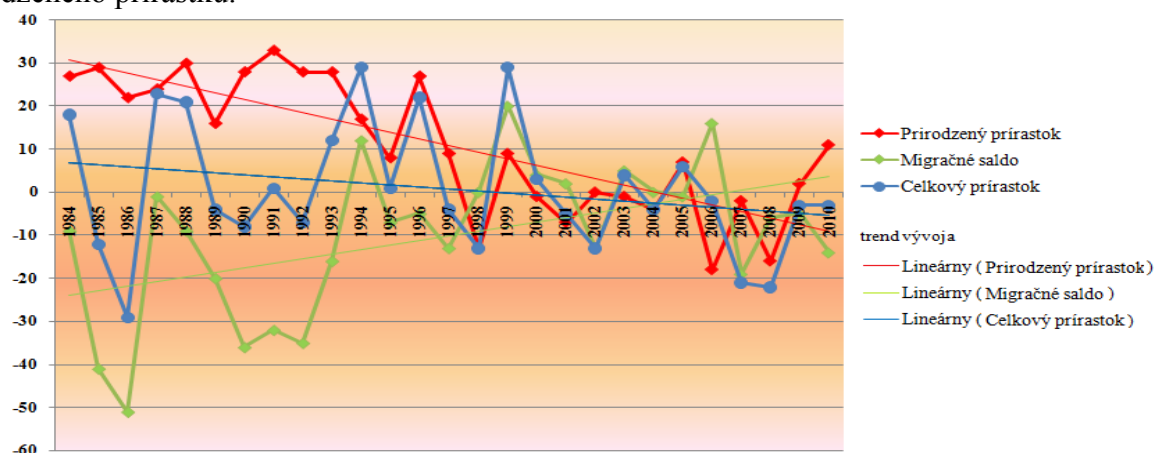

Obr. 3

Vývoj vysťahovaných, prisťahovaných a migračného salda v rokoch 1984 - 2010

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR v Žiline (Holienčíková, 2011)

Po vyhodnotení celkového prírastku z dlhodobého hľadiska má klesajúcu tendenciu, migračné saldo stagnujúcu a za posledné roky klesajúcu tendenciu. Z toho vyplýva aj situácia posledného obdobia, kedy celkový prírastok od roku 1999 má klesajúcu tendenciu hlavne v dôsledku poklesu prirodzeného prírastku.

Obr. 4

Vývoj prirodzeného prírastku, migračného salda a celkového prírastku v obci Lipovské Sliache v rokoch 1984 - 2010

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR v Žiline (Holienčíková, 2011)

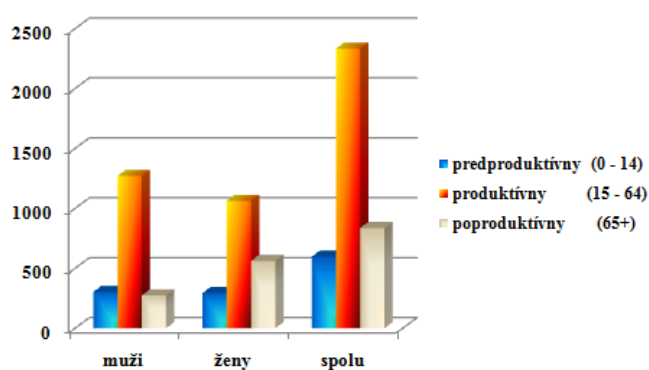
Ako vidíme v tabuľke 3 a obrázku 5, týkajúcich sa vekovej štruktúry obyvateľstva, znižuje sa počet obyvateľov v predproduktívnom veku a rastie počet obyvateľov v poproduktívnom veku. Ide teda o regresívnu vekovú štruktúru, obyvateľstvo starne. Najviac obyvateľov nad 60 rokov žije v Nižnom Sliachi (v roku 2011 až 20,7%) vzhľadom k celkovému počtu obyvateľov žijúcich v tejto časti obce, 18,6 % v Strednom a 16,2 % vo Vyšnom Sliachi, taktiež vzhľadom na počet obyvateľov žijúcich v týchto častiach obce.

Tab. 3

Veková štruktúra obyvateľstva v Liptovských Sliachoch k 31.12. 1995

vek	Počet 1995	%	Počet 2000	%	Počet 2005	%	Počet 2010	%
predproduktívny (0 - 14)	818	21,5	739	19,2	687	18,0	597	15,8
produktívny (15 - 64)	2 266	59,5	2 361	61,4	2 387	62,5	2 333	62,0
poproduktívny (65+)	724	19,0	746	19,4	743	19,5	836	22,2
spolu	3 808	100,0	3 846	100,0	3 817	100,0	3 766	100,0

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR v Žiline (Holienčíková, 2011) a PHSR obce Liptovské Sliache (2004)

Obr. 5

Veková štruktúra obyvateľstva v Liptovských Sliachoch k 31.12. 2010

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR v Žiline (Holienčíková, 2011)

V tabuľke 14 vidíme, že najviac obyvateľov v produktívnom veku býva vo Vyšnom (64 %), potom v Strednom Sliachi (61 %) a nakoniec v Nižnom (59 %).

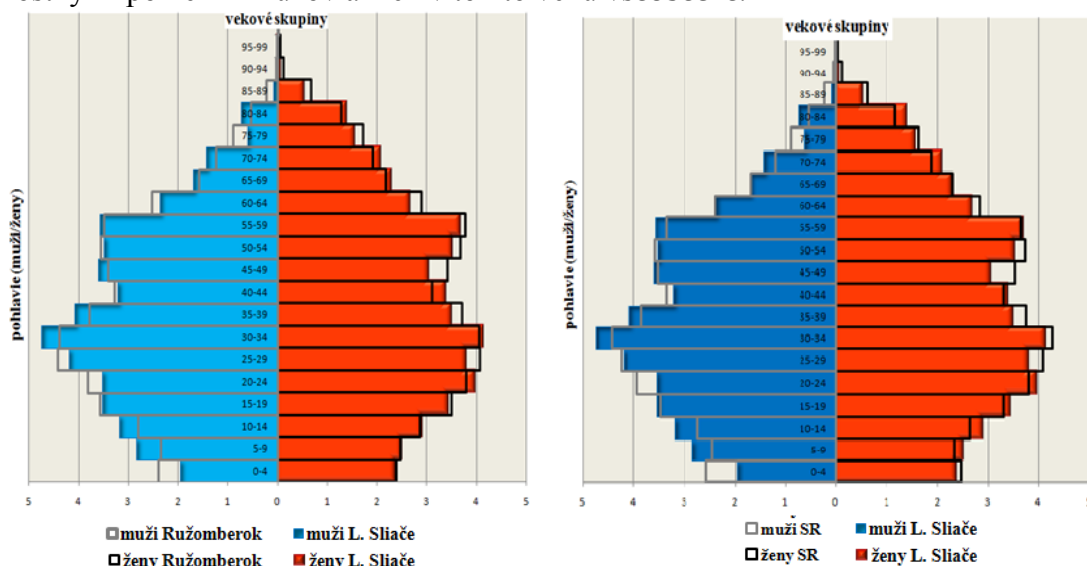
Tab. 4

Produktívne obyvateľstvo v roku 2011

produktívny vek	muži	ženy	spolu
Nižný Sliach	324	247	571
Stredný Sliach	569	472	1041
Vyšný Sliach	397	334	731
spolu	1290	1053	2343

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa Obecného úradu Liptovské Sliache (Počet obyvateľov 2011, 2011)

Obrázok 4 znázorňuje prienik vekovo-pohlavnej pyramídy obce Liptovské Sliache a Slovenskej republiky, ktoré majú takmer totožný charakter. Veková pyramída z roku 2009 poukazuje na regresívny vývoj populácie obce. Charakterizuje ju každoročný úbytok obyvateľstva v mladších vekových skupinách. Dve výrazné rozšírenia vo veku okolo 29 až 35 rokov a okolo 53 až 58 rokov sú obdobia vysokej pôrodnosti zo 50-tych a 70-tych rokov. Z pyramídy je zrejmé, že v obci žije v súčasnosti výrazne vyšší počet žien vo veku nad 65 rokov, čo súvisí najmä s odlišnými úmrtnostnými pomermi mužov a žien v tomto veku všeobecne.

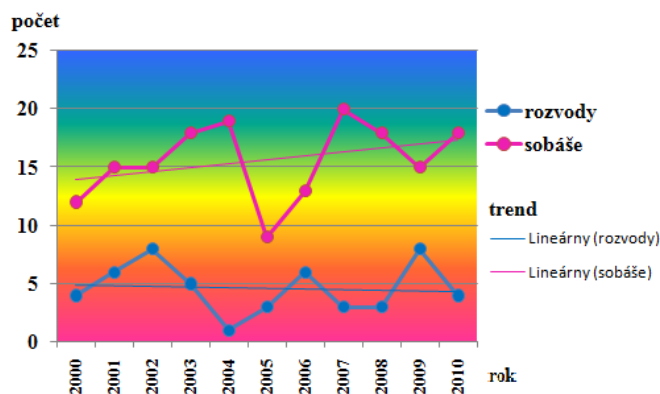
Obr. 6

Vekovopohlavá pyramída populácie obce Liptovské Sliache, okresu Ružomberok a Slovenskej republiky (SR) k 31.12. 2009

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR v Žiline (Holienčíková, 2011)

Podľa prognózy vykonanej na základe vývoja počtu obyvateľov v rokoch 1984-2011 prostredníctvom regresnej analýzy, bude do roku 2025 stagnovať počet obyvateľov obce okolo čísla 3 779.

Z dlhodobého pohľadu (roky 2000-2011) rastie sobášnosť a veľmi mierne klesá rozvodovosť v obci, ako to znázorňujú lineárne priamky na obrázku 7.

Obr. 7

Rozvodovosť a sobášnosť v rokoch 2000-2011

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa ŠÚSR (Holienčíková, 2012)

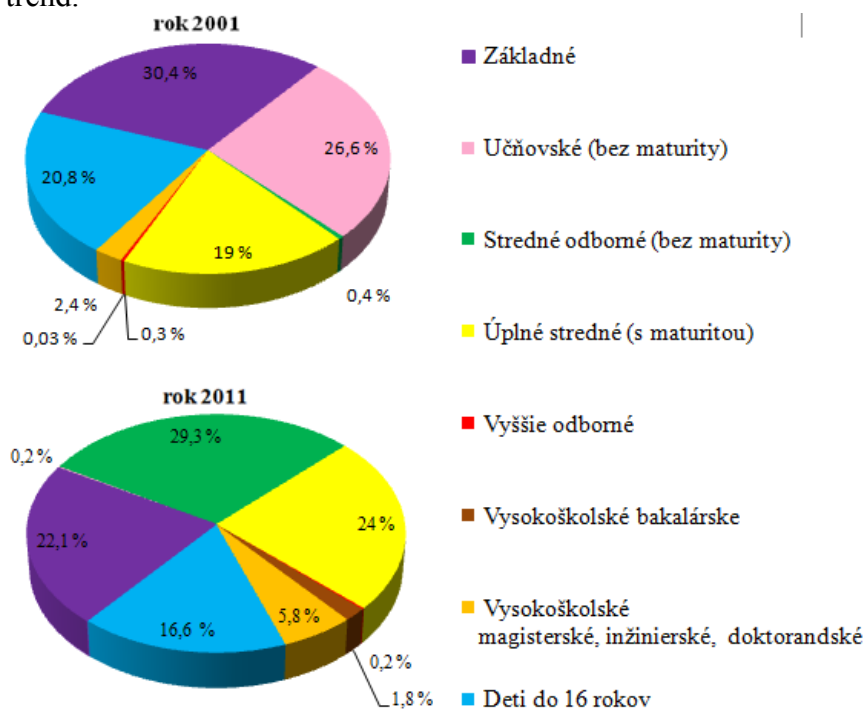
Vývoj počtu žiakov Základnej školy a Materskej škôlky za jednotlivé školské roky ilustruje tabuľka 5. Klesajúci trend počtu detí u oboch potvrdzuje tendenciu neustáleho poklesu pôrodnosti a regresívny vývoj počtu obyvateľstva v obci. Tento trend bude podľa prognózy regresnej analýzy pokračovať aj v nasledujúcich rokoch.

Tab. 5
Prognóza vývoja počtu žiakov

Školský rok	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Počet žiakov ZŠ	403	387	375	366	356	350
Počet detí MŠ	104	107	109	100	92	81

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa ZŠ Jozefa Hanulu Liptovské Sliače (Počty žiakov, 2011) a MŠ Liptovské Sliače (Počty detí navštevujúcich..., 2011)

Vzdelanostná úroveň rastie, ako to ukazuje obrázok 8. V roku 2001 malo učňovské vzdelanie 26,6 % obyvateľov, ale v roku 2011 už len 0,2 %. Naopak, v roku 2001 malo stredné odborné vzdelanie bez maturity len 0,4 % obyvateľov a v roku 2011 29,3 %. Vzrástol počet občanov s úplným stredným vzdelaním o 5% a vysokoškolské (magisterské, inžinierske) o 1,5 %, čo je veľmi pozitívny trend.

Obr. 8

Obyvateľstvo v roku 2001 a 2011 podľa vzdelania

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR v Žiline (Holienčíková, 2011) a Obecného úradu liptovské Sliache (Vzdelanostná úroveň, 2011)

Náboženská štruktúra je homogénna, pretože rímsko-katolícke vyznanie predstavuje až 96,4 %, ostatné vierovyznania sú svojim percentom zanedbateľné (evanjelické 0,8 %, gréckokatolícke 0,3 % a bez vyznania 1%). Tiež národnostná štruktúra je homogénna, pričom 99 % tvorí slovenská národnosť (Mestská a obecná..., 2012).

V tabuľke 6 uvádzame ekonomickú štruktúru obyvateľstva. V roku 2001 pracovala prevažná časť obyvateľstva v sekundárnom sektore (priemysel). Obec sa nachádza v dostupnej vzdialenosti k Ružomberku ako miestu pracovných príležitostí. Ekonomický stav obce je založený na dochádzke za prácou, domáce pracovné príležitosti zabezpečuje poľnohospodárstvo, spracovanie dreva, samospráva a drobné výrobné prevádzky a služby.

Tab. 6
Ekonomická štruktúra obyvateľstva podľa SODB k 26.5. 2001

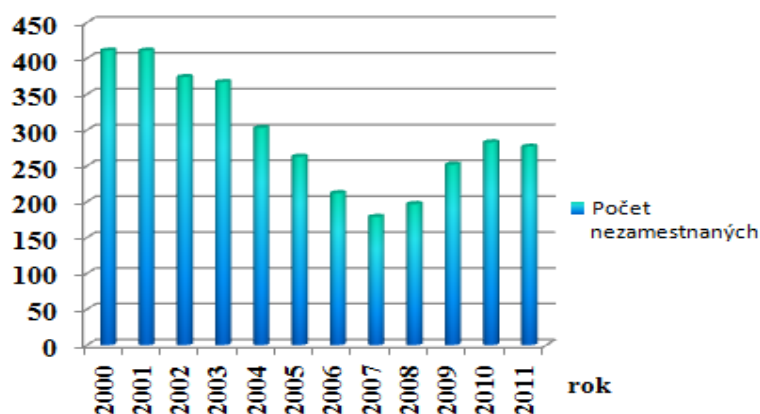
Obyvateľstvo	počet	%	Odchádza za prácou
Spolu	3830	100	1136
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo z celkového počtu	1948	50,4	-
Odchádza za prácou z EAO	1136	58,3	-
Pracujúce v primárnom sektore z EAO	168	8,6	57
Pracujúce v sekundárnom sektore z EAO	806	41,4	565
Pracujúce v terciárnom sektore z EAO	315	16,2	201
Pracujúce v kvartérnom sektore z EAO	419	21,5	273
Pracujúci bez udania odvetví z EAO	240	12,3	40
Podnikatelia so zamestnancami z EAO	37	1,9	-
Podnikatelia bez zamestnancov z EAO	68	3,5	-
Robotníci z EAO	1288	66,1	-
Nezamestnaní z EAO	399	20,5	-

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR v Žiline (Holienčíková, 2011)

Podľa Živnostenského registra Slovenskej republiky (2012) má prevádzkareň na podnikanie v obci 89 živnostníkov, z ktorých 9 sú v Obchodnom registri .

Podľa Obchodného registra Slovenskej republiky (2012) má v obci sídlo 20 spoločností s ručením obmedzeným. Sú zamerané na poskytovanie služieb v rôznych oblastiach (stravovanie, zdravotná starostlivosť, ubytovanie, počítače, elektrická energia), stavebné a strešné práce, nákladnú dopravu, opracovanie dreva, úpravu kovov (zvonárstvo) a iné. Sídlo v obci majú aj 2 akciové spoločnosti a 1 Svojpomocné poľnohospodárske družstvo Sliačan.

V roku 2011 bolo na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny registrovaných 277 občanov (Obr. 9), čo znamená pokles oproti roku 2010 o 6 ľudí. Z toho 4 občania sú bakalári (v roku 2011 malo toto vzdelanie 68 občanov v obci) a 9 vyštudovali 2. stupeň vysokej školy (v roku 2011 malo toto vzdelanie 221 občanov obce). Z toho vyplýva, že obyvatelia obce, ktorí sú absolventmi vysokých škôl majú väčšiu šancu uplatniť sa na trhu práce ako tí, ktorí vysokoškolské vzdelanie nemajú.

Obr. 9
Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie s trvalým pobytom v obci na ÚPSVR v rokoch 2000 - 2010

Zdroj : Vlastné spracovanie podľa ÚPSVR Ružomberok (Holan, 2012)

1.3. SYMBOLY OBCE

Erb obce :

V modrom štíte zo stredného vrška červeného trojvršia vyrastajúce tri strieborné ľalie, medzi nimi po jednom zlatom klase, to všetko sprevádzané hore a po bokoch tromi zlatými hviezdami.

- **tri hviezdčky** - znázorňujú trojbec - Vyšný, Stredný a Nižný Sliač
- **klasy** - sú symbolom hojnosti, ktorú si pracovití Sliačania nadobúdali poctivou prácou na roliach
- **tri ľalie** - vyjadrujú čistotu ducha ľudí v trojbeci, pridŕžajúc sa kresťanstva od jeho prvopočiatku. Sú to anjuovské ľalie. Pochádzajú z erbu kráľovského rodu Anjú. Karol Róbert z Anjú panoval v našej krajine v rokoch 1308 - 1342 a má súvis i s výstavbou sliačanskeho kostola r. 1326, ktorého kópia pochádza z Francúzska.

Vlajka obce :

Vlajka obce pozostáva zo šiestich pozdĺžnych pruhov vo farbách

- **modrej** - 2/8
- **bielej** - 1/8
- **žltej** - 1/8
- **bielej** - 1/8
- **žltej** - 1/8
- **červenej** - 2/8

Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi siahajúcimi do tretiny jej listu.

Symboly obce Liptovské Sliače sú zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou S - 189/2000.

1.4. HISTÓRIA OBCE

Obec vznikla z troch osád, z ktorých dve - **Nižný a Stredný Sliač** vznikli v 13. storočí a hodnoverne sú písomne doložené už v roku 1251 za vlády Belu IV. V roku 2001 oslávila 750. výročie prvej písomnej zmienky o obci .

Tretia osada **Vyšný Sliač** vznikla začiatkom 16. storočia. Už v tomto storočí mali spoločný názov **Tri Sliače**.

Bohaté ľudové tradície, piesne a tance udržiavajú miestne folklórne súbory **Sliačanka** a detská skupina **Sliačanček**, ktoré ich prezentujú na domácich a zahraničných folklórnych festivaloch.

Katastrálne územie obce leží v strednej časti údolia rieky Sliačanky, v nadmorskej výške v rozpätí 500 až 1261 metrov. Najväčšiu šírku dosahuje medzi miestnymi časťami **Hvozdec** a **Potočina**, kde má 3,4 km. Dĺžka katastrálneho územia je 8,5 km. Rozlohou 1960 ha patrí v okrese **Ružomberok** medzi obce so stredne veľkým katastrálnym územím.

Historické názvy obce

- 1251 - utraque Stelach
- 1252 - due ville Scelech
- 1263 - Szelecz
- 1535 - Tres possessiones Zlech
- 1572 - Zlecz Superior, Zlecz Mediocris, Zlecz Inferior
- 1773 - Sliače
- 1786 - Oppidum Trium Slécsch
- 1808 - Tri Sljáče
- 1920 - Nižný, Prostredný a Vyšný Sliač, Tri Sliače
- 1927 - Sliače; maď. Háromszlécs
- 2001 - Liptovské Sliače (1. júl 2001)

1.5. PAMIATKY

K najcennejším architektonickým pamiatkam v obci Liptovské Sliače patrí gotický rímskokatolícky kostol z roku 1326 – 1334. V roku 1570 ho preklenuli , vežu postavili okolo roku 1680. Obranný múr pochádza zo 17. storočia. V 18. storočí ho zbarokizovali. V kostole sa zachovalo viacero pôvodných stredovekých architektonických detailov (okná, klenba, portály, mreže) . Pôvodné gotické maľby pochádzajú zo 14. a 15. Storočia. V roku 1896-1898 vymaľoval chrám akademický maliar Jozef Hanula. V rokoch 1956-1961 uskutočnili obnovu kostola za pôsobenia kňaza a spisovateľa Jozefa Kútnika. Na hlavnom neskororenesančnom barokovom oltári je neskorogotický tabuľový obraz Madony z roku 1517. Bočný neskorogotický krídlový oltár O. Márie je z 1500 – 1510. Aj ďalší bočný krídlový oltár sv. Mikuláša je z roku 1510. Kazateľnica je z 18. storočia.

V roku 2000 bol vo Vyšnom Sliači vybudovaný **kostol** v tvare Noemovej archy zasvätený je **Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu a Nepoškvrnenej Panny Márie** – kostol Dvoh srdc. Originálny kostol, je od roku 2000 pýchou celého Liptovského regiónu. Základný kameň vysvätil v roku 1995 pápež Ján Pavol II. Archa Locus má tvar pripomínajúci Noemovu archu a je symbolicky

postavená na najvyššom mieste obce. Pri vchode do chrámu môžu návštevníci obdivovať dva kamene tvaru srdca. Podľa nich dostala Archa locus druhé meno - kostol Dvoch srdc. Organizátori a projektanti stavby založili kvôli výtvarnému dotvoreniu interiéru a exteriéru kostola **Občianske združenie ARCHA LOCUS** ktoré malo pomôcť finančne a odbornou garanciou zrealizovať náročné výtvarné diela od výtvarníkov zo Slovenska, Čiech, Maďarska, Poľska a Francúzska. Do prípravného procesu vstúpilo celé ružomerské výtvarné združenie *ROZETA* a maďarské výtvarné združenie *ARTÉKA*. Medzinárodný výtvarný dialóg tu stvárnili umelci zvučných mien, akými sú profesor A. von Kreutz-Majewski, scénograf z Varšavy, J. Zorinčák z Francúzska, Zs. Lenczés, L. Csemnicky, P. Raab Parkányi z Maďarska, Z. Hajný z Prahy, M. Balgavý, R. Biarinec, M. Bošelová, J. Hoffstädter, K. Jančurová, J. Kudlička, J. Opršal, P. Rusko, J. Ťapák, K. Weisslechner zo Slovenska a autori projektu P. Abonyi a J. Hyravý.

V obci Liptovské Sliače sa nachádzajú dve drevené stavby - zvonice. Ležia v lokalitách - Nižný a Vyšný Sliač

1.6. VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI OBCE

Jozef Hanula (6. 4. 1863, Sliače - 22. 8. 1944, Spišská Nová Ves) Akademický maliar. Ako desaťročný sa dostal prvýkrát do školy, ale len na dva roky. V tom čase bol už známy vo svojom okolí ako maliar. Maľoval na objednávky portréty podľa fotografií, kulisy pre divadlá, madony. Od roku 1891 sa zapísal do súkromnej maliarskej školy profesora Hollósyho v Mníchove a neskôr na akadémiu k profesorovi F. von Defreggerovi. Roku 1896 sa vracia na Slovensko. Pretože nemal vhodné podmienky pre samostatnú umeleckú činnosť, prijímal ponuky na reštaurátorské práce a výmaľby interiérov kostolov (napr. Spišská kapitula, Lipt. Michal, Sliače, Lipt. Teplá, Ružomberok, Lúčky). V tom čase sa tiež zaujímal o prostý slovenský ľud, zvlášť pri práci na poli, o čom svedčia mnohé obrazy, napr. **Na rodnej hrude** (1908), **Orba** (1913), **Oráč** (1935), **Priadka** (1904), **Čítajúca čipkárka** (1910).

Z väčších úspechov, ktoré dosiahol na poli portrétov, možno spomenúť diela: **Autoportrét** (1933), **Pred zrkadlom** (1931), **Moje čipky** (1928). Ku koncu života pracoval na svojich pamätiach, ktoré vyšli v MS roku 1940 pod názvom **Spomienky slovenského maliara**. Bol spoluzakladateľom Spolku slovenských umelcov v Martine a v roku 1941 bol vyznamenaný štátnou cenou. Od roku 1919 žil v Spišskej Novej Vsi, kde od roku 1933 pôsobil ako učiteľ. Tam aj zomrel a je aj pochovaný.

Ukážky z tvorby:

- **Zaprášená cesta**, olej, 1893
- **Podobizeň sochára Jančeka**, uhol', pastel, 1887
- **Štúdia ženy**, olej, 1887
- **Čítajúca čipkárka**, olej, 1910
- **Na Jána sa lúku kosia**, olej, 1926
- **Podobizeň bradatého muža**, olej, 1883

PhDr. Kliment Ondreka, Csc.

(29. 12. 1929 – 12.02.2011) Folklorista, spisovateľ. V rokoch 1956 - 1959 pracovník Umeleckovedeckého ústavu SAV. Roku 1963 získal titul CSc. Jeho vedeckou špecializáciou je tanečná folkloristika. Zaoberá sa výskumom, zbieraním a dokumentovaním ľudových tancov,

obyčajov a ľudovej slovesnosti. Z tejto oblasti publikoval **Hry horehronských detí I - III, Rozprávanie spod Salatína** a iné. Je tiež autorom scenárov pre folklórne programy v televízii, rozhlase a na folklórnych slávnostiach a vystúpeniach.

Anna Hulejová

(8. 12. 1939, Sliače) Spevákka ľudových piesní. Pochádza zo spevavého, hudobne nadaného rodu. Ešte ani do školy nechodila, už spievala pre poslucháčov v dedinskom prostredí alebo na slávnostných schôdzach robotníkov ružomberskej "starej papierne", kde pracoval jej otec. Začínala v súboroch Sliačanka, Liptov a Partizán, v bratislavskom, bansko-bystrickom i brnenskom rozhlasovom štúdiu, v televízii aj vo filme. Ako **držiteľka Zlatej medaily** hosťovala so súbormi Víta Nejedlého v rôznych krajinách. V súčasnosti vystupuje najmä s folklórnym súborom Radosť pod vedením jej manžela MUDr. Miloslava Huleja, ktorý ju sprevádza hrou na fujare a tónovaných zvonoch. V roku 2014 jej bola udelená prezidentom SR Ivanom Gašparovičom cena Pribinovho kríža II. triedy za mimoriadny prínos do slovenskej kultúry v oblasti ľudového umenia.

Ján Makovický

– kňaz, rodák zo Sliačov, zomrel 10. februára 1517 v Radošovciach na následky mučenia.

Tomáš Bielavý – Belávka

– v rokoch 1617 – 1641 pôsobil medzi prvými slovenskými kazateľmi v Bratislave, pochádzal z Nižného Sliača. Isté je, že pamätal na svoje rodisko. On dal do včasnogotického kostola v Sliačoch postaviť v lodi renesančnú klenbu. V testamente poručil kostolu monštranciu.

Matej Hanula

– roku 1648 prišiel do Bratislavy za kaplána, rodák zo Stredného Sliača. Roku 1656 už bol bratislavským kanonikom, ale ponechal si naďalej úrad slovenského kazateľa. Jeho zásluhou Slováci v Bratislave roku 1661 (pri preberaní kostolíka sv. Mikuláša pod hradom) vystupovali ako organizovaný celok. Bola to najvýznamnejšia postava slovenského bratislavského života v polovici 17. storočia.

Martin Hanula

– jezuita rodák zo Stredného Sliača. V rokoch 1669 – 1672 bol riaditeľom jezuitského gymnázia v Bratislave. Bol o deväť rokov mladší od Mateja Hanulu.

Vavrinec Ivák

– roku 1690 pán zámku Likava Juraj Séčeň, ostrihomský arcibiskup mal na zámku svojho prefekta Vavrinca Iváka rodom z Liptovských Sliačov, neskoršie prepoša kláštora sv. Ladislava a spišského kanonika. V rokoch 1675 – 1707 bol kňazom v Ružomberku.

Andrej Hlinka

– narodil sa v mnohohodetnej rodine 27. septembra 1864 v Černovej pri Ružomberku. Po štúdiách na piaristickom gymnázii v Ružomberku a v Levoči, navštevoval od roku 1883 seminár v Spišskej Kapitule a 19. júna 1889 bol vysvätený za kňaza. Po Jozefovi Krásnencovi sa stal v roku 1892 farárom a správcom fary v Liptovských Sliačoch. Mladý kaplán Andrej Hlinka po ročnom

účinkovaní v Zakamennom Kline bol v máji 1890 preložený z Hornej Oravy do Liptova. Dostal sa na faru Sv. Alžbete pri Klačanoch, potom bol v Tvrdošíne na Orave. Za farára pre Sliače bol zvolený 9. mája 1892, po troch rokoch kaplánovania. V Sliačoch potom pôsobil celých trinásť rokov do 1905. Bojoval proti pliage – alkoholizmu. V Liptovských Sliačoch zorganizoval najprv misie, potom v januári 1895 založil **SPOLOK STRIEZLIVOSTI**, do ktorého sa zapísalo 600 farníkov. Organizoval tiež potravinové spolky. Boli to prvé svojpomocné družstvá, ktorých cieľom bolo pomáhať odstraňovať biedu a tak vychovávať ľudí k hospodárskej emancipácii a iniciatíve. Tak vznikol 8. decembra 1894 **TROJSLIAČANSKÝ GAZDOVSKO-POTRAVNÝ A ÚVEROVÝ SPOLOK**. Venoval sa aj recitáciám, divadlu a politike. V nácvikoch divadla sa uplatňoval aj domáci ľudový odev, náradie, piesne, zvyky aj sliačanské tancovanie. Pre tento silný, hlavne národný akcent, bolo v roku 1896 divadelné predstavenie v Sliačoch úradne zakázané. Sliačania mali Andreja Hlinku radi. Do Ružomberka sa presťahoval 28. mája 1905. Zomrel v Ružomberku dňa 16. augusta 1938.

Jozef Kútnik – Šmálov

– literárny vedec, historik, prekladateľ, kultúrny pracovník a katolícky kňaz, donedávna zámerne vyradovaný z našej kultúry a odsúvaný na samý okraj spoločnosti si za svoje dielo zaslúži celonárodný obdiv a uznanie. Jozef Kútnik - Šmálov sa narodil 21. novembra 1912 v Hubovej. V Liptovských Sliačoch pôsobil ako farár od 19. septembra 1953 do 13. decembra 1982, kedy zomrel. Pochovaný je v Liptovských Sliačoch. Obecný úrad v roku 2001 vydal publikáciu: Jozef Kútnik – Šmálov, ...myšlienky zostávajú, Liptovské Sliače 1251 - 2001. V knihe sú použité Kútnikove tri ešte nevydané rukopisy, ktoré venoval kronikárovi obce p. Ľudovítovi Ondrejškovi a obci Liptovské Sliače nasledovne: **1. Najstaršie dejiny Sliačov na pozadí Liptova. 2. Včasnogotický koskol sv. apoštolov Šimona a Júdu. 3. Martin Benka a Sliače**, venujem s prosbou aby si uctili Sliače svojho rodáka po dávnych predkoch (Martina Benku) – v rukopise tvrdí, že predkovia Martina Benku pochádzali z Liptovských Sliačov.

Juraj Kubánka

– narodil sa v roku 1928 v Liptovských Sliačoch. Od roku 1949 pôsobil ako **choreograf SLUKU** v Bratislave, kde vytvoril veľké množstvo choreografií. Vysoko umelecky pozdvihol kultúru slovenského národa.

Bronislava Kubánková, rod. Macková

- narodila sa 23. novembra 1901 v Ludrovej pri Ružomberku. Vznik folklórnej skupiny Sliačanka, ako už organizovaného celku sa datuje od roku 1932, keď prišla do Vyšného Sliača tamojšia riaditeľka ľudovej školy (1901 - 1987). Režirovala veľké množstvo divadelných hier a folklórnych vystúpení s dospelými občanmi i deťmi a mládežou. Bola vedúcou folklórnej skupiny Sliačanka aj Sliačanček v rokoch 1932 – 1950. Snahou Bronislavy Kubánkovej bolo, aby účinkujúci videli sami seba v každej divadelnej hre, zábave, tanci. Preto robila divadelné hry z dedinského prostredia, s možnosťou propagácie sliačanských piesní, tancov i krojov.

Štefan Kubačka

– narodil sa 30. júla 1921 v Ludrovej, zomrel roku 1984. Do Stredného Sliača prišiel v septembri 1946. Tu pôsobil ako riaditeľ školy až do júna 1982. Okrem riadenia školy na škole pracoval v obci Sliače ako osvetár dlhé roky. Bol hudobník, hrával na organe aj v kostole, pokiaľ mu to spoločenské zriadenie dovoľovalo. Ako hudobníka ho zaujal sliačanský folklór. Pod jeho vedením sa nacvičovali divadlá, začala sa organizovať folklórna skupina postupne už od roku 1951. O desať

rokov neskôr 1961 už prešla všetka organizácia naňho, pretože Bronislava Kubánková už bola na dôchodku. V tom roku tiež prišiel z vojenčiny Vojtech Littva, ktorý mu pomáhal pri choreografiách.

Magda Kubačková

– narodila sa 10. mája 1928 v Spišskej Novej Vsi, zomrela 24.09.2012. Od roku 1948 pôsobila v Liptovských Sliačoch nielen ako učiteľka, ale hneď po príchode sa ujala práve knižníckej a svetovej práce. V knižnici organizovala rôzne súťaže a kvízy. Tu pracovala 51 rokov (1948 - 1999).

Vojtech Littva

– narodil sa 25. júna 1940 vo Vyšnom Sliači. Do detského folklórneho súboru ho vybrali ako prváka (1947) základnej školy vo Vyšnom Sliači. V tomto súbore pôsobil od roku 1947 - 1955. Potom prešiel do folklórnej skupiny dospelých Sliačanka až do roku 1959, keď nastúpil na základnú vojenskú službu v Brne. Po ukončení vojenskej služby r. 1961 začal pomáhať Štefanovi Kubačkovi vo folklórnej skupine Sliačanka ako choreograf. Zároveň založil folklórny súbor Liptov v Ružomberku, bol aj jeho umeleckým vedúcim a choreografom. Choreografom sa stal aj súboru Sliačanček. Pre tieto folklórne skupiny vytvoril viac choreografií, z ktorých čerpajú po rôznych obmenách dodnes.

Anna Grelová, rod. Ondrejková

– herečka, speváčka ľudových piesní (15.5.1921- 19.1.2004). Detstvo a mladosť prežila vo Vyšnom Sliači. Už ako dieťa sa zapájala do divadelných hier, ktoré organizovala riaditeľka školy Bronislava Kubánková. V divadelných hrách často hrávala hlavné postavy. Jej herecký talent si všimol aj K. L. Zachar, ktorý jej ponúkol aj účinkovanie v Martinskom divadle. Keďže už bola vydatá a mala deti, musela túto ponuku odmietnuť. Divadlá však hrávala ďalej pod vedením riaditeľa školy Štefana Kubačku. Najobľúbenejší bol však pre ňu spev. Spievala už ako dieťa pri uspávaní mladších súrodencov, pri robote na poli. Nahrála veľa piesní v Slovenskom rozhlasu a Slovenskej televízii. Zúčastňovala sa často programov pod vedením J. V. Grusku v Rodostrome slovenčiny, Rodostrome národa, v Hviezde tisícročia atď. Pozná veľa piesní, ale najkrajšie zaspieva uspávanky. Za svoj spev dostala viac ocenení Matice slovenskej a Ministerstva kultúry.

Alžbeta Jacková, rod. Trníková

– narodila sa 31. 7. 1940 v Milochove, okres Považská Bystrica. Ľudovú školu vychodila v rodisku, osemročnú strednú školu navštevovala v Považskej Bystrici, pedagogickú školu absolvovala v Turčianskych Tepliciach. Po maturite dostala umiestenku do Základnej deväťročnej školy v Liptovských Sliačoch, kde pôsobila do dôchodku. Od roku 1971 vedie detský folklórny súbor Sliačanček, ktorý vedie dodnes. Veľkou mierou sa podieľala na kultúrnom živote obce Liptovské Sliače.

1.7. VÝCHOVA A VZDELÁVANIE

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Základná škola Jozefa Hanulu
- Materská škola

Na mimoškolské aktivity je zriadená:

- Centrum voľného času pri Základnej škole Jozefa Hanulu
- Vysunuté pracovisko Súkromnej umeleckej školy Jánoš Ružomberok

1.8. ZDRAVOTNÍCTVO

V obci je vybudované zdravotnícke zariadenie (zdravotné stredisko) s ambulanciami (všeobecný lekár, stomatológ, detský a dorastový lekár) a lekáreň.

1.9. SOCIÁLNE ZABEZPEČENIE

Sociálne služby v obci zabezpečuje hlavne Zariadenie pre seniorov a Dom sociálnych služieb v Nižnom Sliači. Ďalej obec poskytuje v oblasti sociálnych služieb pomoc rodinám, ktoré nezvládajú starostlivosť o svoje deti, pomoc rodinám, ktoré sa ocitli v hmotnej núdzi - poskytnutie jednorazových dávok v hmotnej núdzi. Pomáha pri zabezpečovaní služieb pre nevládnych seniorov ako je predpisovanie liekov u obvodného lekára a výber liekov v lekárni, donášku obedov do domácnosti občana, prípadne sprevádzanie klienta - seniora k lekárovi alebo inému odborníkovi.

1.10. KULTÚRA

V centre obce je kultúrne stredisko a kultúrny dom s univerzálnou sálou pre 250 divákov, klub pre dôchodcov, knižnica, administratívna budova obecného úradu

1.11. HOSPODÁRSTVO

V Strednom Sliači v rámci areálu PD je v prevádzke píla. V oblasti remeselnej výroby v obci podnikajú ako živnostníci stolári. V Nižnom Sliači na konci obce oproti cintorínu je v prevádzke lakovňa vozidiel a kováčska dielňa.

Liptovské Sliače spolu s okolitými obcami je zdrojom pracovných síl pre drevospracujúci, textilný, strojársky a stavebný priemysel okresných miest. Zdroje pracovných príležitostí v sídelnom útvere:

- poľnohospodárske družstvo Lisková – Liptovské Sliače,
- ťažba dreva a jeho spracovanie,
- sieťotlač,
- rodinné podniky, drobné prevádzky.

1.12. ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA OBCE

Starosta obce: Bc. Milan Frič

Zástupca starostu obce : Pavol Bartík

Hlavný kontrolór obce: Ing. Janka Littvová

Obecné zastupiteľstvo :

Poslanci :

rozdelenie obvodov podľa ulíc:

Nižný Sliač

Vladimír Fuňák

Záhumnie, Záhrady, Na Majeri

Silvia Slotková

Hlavná ulica, Nižnianska ulica, Námestie

Jarná ulica, Do Zúbrej, Pod Pivničiskom

Stredný Sliach :

Do Pažit'

Seč, Pražská ulica, Dielno, Pod
Kopanícami, Námestie J.Kútnika-Šmálova

Dielnice, K Medokýšu, Školská ulica

Ulica J. Hanulu

Horná Roveň, Stredná Roveň, Dolná
Roveň, Do Potôčka, Pod Stráňou

Vyšný Sliač :

Hrbky, Pod Skálím, Pod zvonickou, Nám.
Jozefa Likavčana, Nám. Martina Benku

B.Kubánkovej, Pod horou, Tichá ulica,
Kamenná ulica

Vyšnianska ulica, Na Bežan, Pod
kostolom, Veselá ulica, Stupy

Komisie :

Komisia výstavby, územného plánovania a PLVH

predseda: Ján Ivák

členovia: Peter Frič, Pavol Balco, Pavol Bartík, Martin Kelčík

Komisia pre financie, správu a hospodárenie s majetkom obce

predseda: Ing. Miroslav Hanula

členovia: Vladimír Fuňák, Ing. Milan Sleziak, Ľubomír Dobrík, Emil Žilavý

Komisia sociálno-zdravotná a ochrany verejného poriadku

predseda: Silvia Slotková

členovia: Helena Jurášová, Mgr. Alena Cabanová, Amália Krajčiová,
MUDr. Jana Nosková, Pavol Bartík, Pavol Balco, Mgr. Jana Priesolová, DiS

Komisia pre mládež a šport

predseda: Peter Bartánus

členovia: Vladimír Vician, Miroslav Jacko, Bc. Miroslav Caban,
Ing. Miroslav Hanula

Komisia pre kultúru a školstvo

predseda: Mgr. Igor Littva
členovia: Alena Balážecová, PaedDr. Katarína Plachá, Magdaléna Dvorská,
Mária Hanulová, Blažena Mihulcová, Mária Kubánková, Anna Kočibalová
Pavol Sleziač

Dopravná komisia

predseda: Pavol Balco
členovia: Ľubomír Jacko, Miroslav Lupták, Ľubomír Kováčik, Jozef Bud'vesel

Redakčná rada obecných novín

predseda: Mgr. Lívia Dvorská
členovia: Andrea Sliacka, Pavol Bartík, Mgr. Ivana Jacková, za KSLS Alena
Balážecová

Inventarizačná a likvidačná komisia

predseda: Pavol Bartík
členovia: Ing. Janka Littvová, Bc. Ľudmila Tkáčiková, Miroslav Gejdoš
Alena Balážecová

Komisia pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcie verejných funkcionárov

predseda: Pavol Bartík
členovia: Vladimír Fuňák, Miroslav Jacko

Komisia pre výrub drevín a životného prostredia

predseda: Ing. Peter Ondrejka
členovia: Ján Mamojka Miroslav Bartík, Jozef Priesol, Vladimír Krajči

2. Subjekty konsolidovaného celku :

Obec Liptovské Sliače je materskou účtovnou jednotkou a pri konsolidácii eviduje nasledovné dcérske účtovné jednotky :

Rozpočtové organizácie obce :

Základná škola Jozefa Hanulu

Liptovské Sliače, Školská ulica 927/2

IČO : 37813391

Riaditeľka : PaedDr. Katarína Plachá

Metóda konsolidácia : metóda úplnej konsolidácie

Počet zamestnancov k 31.12.2014 : 36

Školská jedáleň

Liptovské Sliače, Školská ulica 931/6

IČO: 37975846

Riaditeľka : Janka Mihulcová

Metóda konsolidácia : metóda úplnej konsolidácie

Počet zamestnancov k 31.08.2014 : 4

Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb

Liptovské Sliače, Záhumnie 220/90

IČO : 37976044

Riaditeľka : Mgr. Emília Mušutová

Metóda konsolidácia : metóda úplnej konsolidácie

Počet zamestnancov k 31.12.2014 : 24

Obchodné spoločnosti obce :

PRAMEŇ Liptovské Sliače, s. r. o.

Liptovské Sliače, Nám. M. Benku 1385/1

IČO : 36397628

Konateľ : Miroslav Priesol

Metóda konsolidácia : metóda úplnej konsolidácie

Počet zamestnancov k 31.12.2014 : 0,58

3. BILANCIA AKTÍV A PASÍV K 31.12.2014 V EUR

Obec A K T Í V A

Názov	ZS k 1.1.2014 v EUR	KZ k 31.12.2014 v EUR
Majetok spolu	5 613 566,59	4 958 701,13
Neobežný majetok spolu	5 470 386,58	4 859 417,19
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	43 326,36	32 786,61
Dlhodobý hmotný majetok	4 887 872,42	4 287 442,78
Dlhodobý finančný majetok	539 187,80	539 187,80
Obežný majetok spolu	139 502,75	97 779,36
z toho :		
Zásoby	0,00	327,57
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0,00	0,00
Dlhodobé pohľadávky	0,00	1 795,51
Krátkodobé pohľadávky	19 441,93	24 168,87
Finančné účty	120 060,82	71 487,41
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	3 677,26	1 504,58

P A S Í V A

Názov	ZS k 1.1.2014 v EUR	KZ k 31.12.2014 v EUR
Vlastné imanie a záväzky spolu	5 613 566,59	4 958 701,13
Vlastné imanie	1 884 107,21	1 391 442,39
z toho :		
Oceňovacie rozdiely		
Fondy		
Výsledok hospodárenia	1 884 107,21	1 391 442,39
Záväzky	1 577 996,95	1 460 268,48
z toho :		
Rezervy	39 984,31	2 000,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	1 005 044,32	964 464,37
Dlhodobé záväzky	19 395,91	2 735,00
Krátkodobé záväzky	44 915,21	87 596,55
Bankové úvery a výpomoci	468 657,20	403 472,56
Časové rozlíšenie	2 151 462,43	2 106 990,26

Konsolidovaný celok A K T Í V A

Názov	ZS k 1.1.2014 v EUR	KZ k 31.12.2014 v EUR
Majetok spolu	6 538 039,46	5 830 622,93
Neobežný majetok spolu	6 288 787,35	5 655 799,60
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	43 326,36	32 786,61
Dlhodobý hmotný majetok	5 712 912,19	5 090 464,19
Dlhodobý finančný majetok	532 548,80	532 548,80
Obežný majetok spolu	244 443,39	173 037,35
z toho :		
Zásoby	3 227,16	2 530,29
Zúčtovanie medzi subjektami VS	26 871,83	
Dlhodobé pohľadávky	4 064,00	4 934,41
Krátkodobé pohľadávky	19 826,65	24 170,40
Finančné účty	190 453,75	141 402,25
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.		
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.		
Časové rozlíšenie	4 808,72	1 785,98

P A S Í V A

Názov	ZS k 1.1.2014 v EUR	KZ k 31.12.2014 v EUR
Vlastné imanie a záväzky spolu	6 538 039,46	5 830 622,93
Vlastné imanie	3 682 978,20	3 132 495,83
z toho :		
Oceňovacie rozdiely		
Fondy	688,00	331,94
Výsledok hospodárenia	3 682 290,20	3 132 163,89
Záväzky	687 979,71	578 253,65
z toho :		
Rezervy	72 975,28	2 000,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	9 137,55	15 823,53
Dlhodobé záväzky	24 293,97	5 587,78
Krátkodobé záväzky	112 915,71	151 369,78
Bankové úvery a výpomoci	468 657,20	403 472,56
Časové rozlíšenie	2 167 081,55	2 119 873,45

4. HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK OBCE V EURÁCH

Výnosy v EUR

Druh výnosov	Popis /číslo účtu a názov/	Obec	Konsolidovaný celok
a) tržby za vlastné výkony a tovar	602 - Tržby z predaja služieb	54 674,67	304 769,77
b) zmena stavu vnútroorganizačných zásob			
c) aktivácia	624 - Aktivácia DHM		
d) daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	632 - Daňové výnosy samosprávy	855 563,81	855 563,81
	633 - Výnosy z poplatkov	46 851,95	45 719,95
e) finančné výnosy	661 - Tržby z predaja CP		
	662 - Úroky	79,01	92,73
	668 - Ostatné finančné výnosy		
f) mimoriadne výnosy	672 - Náhrady škôd		
g) výnosy z transferov	691 - Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce, VÚC		
	692 - Výnosy z kapit. transferov z rozpočtu obce, VÚC	55 225,27	
	693 - Výnosy samosprávy z bežných transferov zo ŠR	77 041,76	660 360,69
	694 - Výnosy samosprávy z kapit. transferov zo ŠR	20 875,57	22 978,61
	695 - Výnosy samosprávy z bežných transferov od EÚ		
	696 - Výnosy samosprávy z kapit. transferov od EÚ	20 519,64	20 519,65
	697 - Výnosy samosprávy z bežných transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy	8 120,87	9 387,13
	698 - Výnosy samosprávy z kapitálov. transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy		34,44
	699 - Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov	170 429,35	
h) ostatné výnosy	644 - Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania		
	645 - Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania		
	648 - Ostatné výnosy	46 275,81	47 969,92
	653 - Zúčtovanie zákonných rezerv z prevádzkovej činnosti	7 000,00	36 801,45
i) výnosy podľa rozpočtových programov	Účtovná jednotka nemá obsahovú náplň		

Náklady - popis a výška významných položiek nákladov v EUR

Druh nákladov	Popis /číslo účtu a názov/	Obec	Konsolidovaný celok
a) spotrebované nákupy	501 - Spotreba materiálu	122 622,21	248 435,86
	502 - Spotreba energie	54 545,10	91 242,80
	504,507 Predaný tovar		10 476,84
b) služby	511 - Opravy a udržiavanie	16 919,27	21 117,73
	512 - Cestovné	125,99	553,38
	513 - Náklady na reprezentáciu	8 176,78	7 763,78
	518 - Ostatné služby	161 976,67	177 430,02
c) osobné náklady	521 - Mzdové náklady	365 016,96	861 127,20
	524 - Záonné sociálne náklady	108 107,61	277 277,97
	525 – ostatné sociálne poistenia	1 826,00	5 072,85
d) dane a poplatky	527 – Záonné sociálne náklady	4 001,12	18 503,09
	532 - Daň z nehnuteľností		
	548 - Ostatné dane a poplatky	15 154,72	18 734,98
e) odpisy, rezervy a opravné položky	551 - Odpisy DNM a DHM	100 164,96	122 182,85
	553 - Tvorba ostatných rezerv	2 000,00	2 000,00
	558 - Tvorba ostatných opravných položiek		
f) finančné náklady	561 - Predané CP a podiely		
	562 - Úroky	13 834,76	13 834,77
	568 - Ostatné finančné náklady	1 791,69	4 531,76
g) mimoriadne náklady	572 - Škody		
h) náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	584 - Náklady na transfery z rozpočtu obce, VÚC do RO, PO zriadených obcou alebo VÚC	273 318,42	
	585 - Náklady na transfery z rozpočtu obce, VÚC ostatným subjektom verejnej správy		
	586 - Náklady na transfery z rozpočtu obce, VÚC subjektov mimo verejnej správy	15 772,14	15 772,14
	587 - Náklady na ostatné transfery		
	588 - Náklady z odvodu príjmov		
	589 - Náklady z budúceho odvodu príjmov		
i) ostatné náklady	541 - ZC predaného DNM a DHM		
	544 - Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania		
	545 - Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania		
	546 - Odpis pohľadávky		
	548 - Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	15 154,72	18 734,98
	549 - Manká a škody		
j) náklady podľa rozpočtových programov	Účtovná jednotka nemá obsahovú náplň		
Osobitné náklady podľa zákona o účtovníctve § 18 ods.6	Náklady voči audítorovi alebo audítorskej spoločnosti v členení na náklady za:	1 400,00	1 400,00
	• overenie účtovnej závierky	1 400,00	1 400,00

	• uisťovacie audítorské služby s výnimkou overenia účtovnej závierky	
	• súvisiace audítorské služby,	
	• daňové poradenstvo,	
	• ostatné neaudítorské služby	

Hospodársky výsledok / kladný / v sume **98.388,55 €** bude zúčtovaný na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

5. OSTATNÉ INFORMÁCIE

Obec významným spôsobom ovplyvňuje životné prostredie, stará sa o údržbu verejného priestranstva, zabezpečuje pre obyvateľov protipovodňovú ochranu. Informácie podľa § 20 ods. 1 písm. d), e), a h) sú pre účtovnú jednotku verejnej správy bezpredmetné.

6. UDALOSTI OSOBITNÉHO VÝZNAMU PO SKONČENÍ ÚČTOVNÉHO OBDOBIA

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

Vypracoval: Bc. Ľudmila Tkáčiková

.....*Tkáčiková*.....

Schválil : Bc. Milan Frič, starosta obce

.....*Frič*.....

v Liptovských Sliačoch dňa 17.06.2015

Prílohy:

- Správa audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke
- Dodatok správy audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke

STOPERCENTNÁ DAŇOVÁ

AUDIT A DAŇOVÉ PORADENSTVO

**SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA O OVERENÍ SÚLADU
VÝROČNEJ SPRÁVY S ÚČTOVNOU ZÁVIERKOU
v zmysle zákona č. 540/2007 Z. z. § 23 ods. 5
pre poslancov Obecného zastupiteľstva obce Liptovské Sliache
(Dodatok správy audítora)**

I. Overili sme konsolidovanú účtovnú závierku, ktorú za konsolidovaný celok zostavila materská účtovná jednotka obec Liptovské Sliache a údaje z nej sú uvedené na str. 19 až 24 tejto konsolidovanej výročnej správy. Z overenia konsolidovanej účtovnej závierky sme dňa 7. decembra 2015 vydali správu audítora, v ktorej sme vyjadrili podmienený názor v nasledujúcom znení:

**SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
pre poslancov Obecného zastupiteľstva obce Liptovské Sliache**

Uskutočnili sme audit priloženej konsolidovanej účtovnej závierky, ktorú za konsolidovaný celok zostavila materská účtovná jednotka obec Liptovské Sliache (IČO 00 315 745), ktorá obsahuje konsolidovanú súvahu k 31. decembru 2014, konsolidovaný výkaz ziskov a strát za rok končiaci k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód a ďalšie vysvetľujúce informácie.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu obce za účtovnú závierku

Starosta obce je zodpovedný za zostavenie konsolidovanej účtovnej závierky, ktorá poskytuje pravdivý a verný obraz v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a za interné kontroly, ktoré štatutárny orgán považuje za potrebné pre zostavenie konsolidovanej účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Zodpovednosť audítora

Nášou zodpovednosťou je vyjadriť názor na túto konsolidovanú účtovnú závierku na základe nášho auditu. Audit sme uskutočnili v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi. Podľa týchto štandardov máme dodržiavať etické požiadavky, naplánovať a vykonať audit tak, aby sme získali primerané uistenie, že konsolidovaná účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti.

Súčasťou auditu je uskutočnenie postupov na získanie audítorských dôkazov o sumách a údajoch vykázaných v účtovnej závierke. Zvolené postupy závisia od úsudku audítora, vrátane posúdenia rizík významnej nesprávnosti v účtovnej závierke, či už v dôsledku podvodu alebo chyby. Pri posudzovaní tohto rizika audítor berie do úvahy interné kontroly relevantné na zostavenie a objektívnu prezentáciu konsolidovanej účtovnej závierky v konsolidovanom celku, aby mohol vypracovať audítorské postupy vhodné za daných okolností, nie však za účelom vyjadrenia názoru na účinnosť interných kontrol v konsolidovanom celku. Audit ďalej zahŕňa zhodnotenie vhodnosti použitých účtovných zásad a účtovných metód ako aj primeranosti účtovných odhadov uskutočnených štatutárnym orgánom, ako aj zhodnotenie prezentácie konsolidovanej účtovnej závierky ako celku.

Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočné a vhodné východisko pre náš názor.

Základ pre podmienený názor

Pretože materská účtovná jednotka vo svojej súvahe nevykazuje ako majetok nadobudnutý prevodom od štátu a z titulu zmien spojených s postupným vývojom evidencie katastrálnych úradov v rokoch 1991 až 2014 pozemky v celkovej výmere 1.209.257 metrov štvorcových je aj konsolidovaná účtovná závierka v tejto časti je nesprávna.

Podmienený názor

Podľa nášho názoru, s výnimkou účinkov skutočnosti opísanej v odseku Základ pre podmienený názor, konsolidovaná účtovná závierka účtovnej jednotky verejnej správy, ktorú za konsolidovaný celok zostavila materská účtovná jednotka obec Liptovské Sliache poskytuje pravdivý a verný obraz konsolidovanej finančnej situácie k 31. decembru 2014, jej konsolidovaného výsledku hospodárenia za rok končiaci k uvedenému dátumu v súlade so zákonom o účtovníctve.

L. Mikuláš, 7. december 2015

Audítorská spoločnosť
Stopercentná daňová, kom. spol.
OR Žilina, oddiel Sr, vložka číslo 10053/L
Pišútova 937/14
Číslo licencie SKAU 233
031 01 Liptovský Mikuláš

Zodpovedný audítor
Ing. Dana Droppová
Číslo dekrétu 769

[Handwritten signature]

II. Overili sme súlad výročnej správy s vyššie uvedenou účtovnou závierkou.

Za správnosť zostavenia výročnej správy je zodpovedný štatutárny orgán materskej účtovnej jednotky. Našou úlohou je overiť súlad konsolidovanej výročnej správy s konsolidovanou účtovnou závierkou a na základe toho vydať dodatok správy audítora o súlade výročnej správy s účtovnou závierkou.

Overenie sme uskutočnili v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi. Tieto štandardy požadujú, aby audítor naplánoval a vykonal overenie tak, aby získal primerané uistenie, že informácie uvedené vo výročnej správe, ktoré sú predmetom zobrazenia v účtovnej závierke, sú vo všetkých významných súvislostiach v súlade s príslušnou účtovnou závierkou.

Informácie uvedené v konsolidovanej výročnej správe na stranách 19 - 24 sme posúdili s informáciami uvedenými v konsolidovanej účtovnej závierke k 31. decembru 2014. Iné údaje a informácie, ako účtovné informácie získané z účtovnej závierky a účtovných kníh sme neoverovali. Sme presvedčení, že vykonané overovanie poskytuje dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Podľa nášho názoru účtovné informácie uvedené vo výročnej správe konsolidovanej účtovnej závierky, ktorú za konsolidovaný celok zostavila dňa 17. 6. 2015 materská účtovná jednotka obec Liptovské Sliache, sú v súlade s konsolidovanou účtovnou závierkou k 31. decembru 2014.

L. Mikuláš, 7. december 2015

Audítorská spoločnosť
Stopercentná daňová, kom. spol.
OR Žilina, oddiel Sr, vložka číslo 10053/L
Pišútova 937/14
Číslo licencie SKAU 233
031 01 Liptovský Mikuláš

Zodpovedný audítor
Ing. Dana Droppová
Číslo dekrétu 769

[Handwritten signature]